Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ BẢY SỐ 667 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年二月初六日 — NGAY THỨ TƯ — 1 MARS 1933

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	3.00	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai muốn quảng-cáo, việc riêng, xin thương-nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN ĐÌNH PHIÊN

敲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÁN
số 171, đường Đông-ba, Huế
Hộp thư số 61
Giây thép số: 42
Giây thép: TIENGDAN — Huế

Người xấu hổ vì lầm lỗi, chớ không xấu hổ vì học kẻ khác.

VIỆC TRƯỚC QUA RỒI, NÊN LO VỀ ĐƯỜNG SAU

HỌC GIỚI TA SAU NẦY

có nên ôm mối bi-quan không?

Nói học giới nước ta thuở nay, dẫu ai có hỏi họ thế nào, cũng không chối được cái thực sự là «con đẻ của văn hóa Tàu»; gia dĩ cái lối học khoa cử vô dụng kia bị tiếp xúc với ngọn triều văn hóa Âu tây mà càng lòi chỗ hư hèn ra. Vì thế mà trong khoảng vài ba mươi năm, xanh vàng lở dở thay củ đổi mới nầy, nhiều người đã ôm mối bi quan, nào cho là học mượn, là tư-tưởng mượn, nào bảo rằng nước ta không có quốc học. . . , tiếng mạt sát ấy chúng ta thường nghe luôn. Những kẻ hoài cổ thương kim không nhận cái hư của mình, thì viện dẫn nhiều ít sách nát lửa tàn để phô với đời rằng ta có quốc học, không cần mượn tư-tưởng của ai; những kẻ cạn dạ nóng lòng thì thả ra những giọng «Tịch dương vong tổ» (quên mất tổ tiên). Một đường thì tìm chuyện xưa mà không nói chuyện nay, một đường thì biết người mà quên mình, hai bên sở kiến có khác nhau, tổng chi là ôm mối bi quan cả. Theo như ý kiến của kẻ viết bài nầy thì cái dĩ-vãng trong học giới ta dẫu thế nào cũng là việc đã qua rồi, cải nhau vô ích. Chúng ta nên lo về tiền đồ sau nầy là hơn.

Nói ta học văn hóa Tàu, đều ấy vẫn hiển nhiên. Trước thì Khổng Mạnh, nho học Trịnh Châu, ông bà ta cho đến ta tắm gội trong cái biển ấy đã mấy trăm đời, ai cải rằng cái học đó không phải là học Tàu được? Song ta vẫn có cái nước, đã lập thành một dân tộc có đoàn thể, có chế độ, tự đứng một mình đã trên ngàn năm. Không nói cái học triết lý và khoa-học cao xa, có hay là không, chỉ nói về học «nhân sinh quan» «vũ trụ quan», thì trong cái trường học thiên nhiên và trường học hoàn cảnh, bác Tạo kia đã lập thành cho chúng ta một cái quốc học có đặc tánh, có thống hệ rất rõ ràng. Nói địa lý thì biển Quế sông Không, trời vân Hoàng lảnh, không lẫn lộn với cương giới ai; nói nhân vật thì anh hùng hào kiệt trên lịch sử Đinh, Lý, Trần, Lê cũng thường nối gót. Vật sản thì Nam có kỳ. Thanh có quế, nào núi sắt, nào mỏ vàng, có gì là thiếu? Võ-công thì đuổi Nguyên đánh Minh, ghe phen lừng lẫy có thua ai? Đến như cái lòng tấn thủ, cái sức đồng hóa thì nuốt cả dân tộc Chiêm-thành, hấp thu cả dân tộc Chân-lạp, mà kiêm cả người Tàu, dồn trong một lò mà hầm đúc thành ra người mình, hùng dõng vĩ đại là đường nào!

Vậy, nói riêng về cá nhân hay là môn phái nào, thì nước ta vẫn không có nhà học giả nào dựng cờ xây lũy, lập thành riêng một học thuyết gì như Dương, Mặc, Khổng, Lão bên Tàu và các nhà triết học phương tây. Song nói chung cả một nước thì có một cái học mà tinh thần châu lưu đầm thấm lưu truyền lâu đời, an hầm cho dân tộc ta một cái đặc tánh như tấm bia đã có chữ khắc rõ ràng mà cái đặc tánh ấy đã tạo ra những công nghiệp vẻ vang kể trên, nếu không có học mà được thế ư?

Kỳ giả nói thế, không phải bênh vực cho cái học xưa ta mà bo bo một hai cượng biện rằng nước ta đã có quốc học, không cần học gì nữa đâu; cốt là chỉ rõ cái đặc tánh gần dân tộc ta xưa nay vẫn rõ ràng chắc chắn có cái quan niệm «nước», không vì cái «cớ tư-tưởng gà mượn học thuật thiên thổn» ấy mà mất cái đặc tánh kia, để phá chỗ bi quan của mỗi người; mà đều ấy không phải không có căn cứ. Xin so sánh một ít nước trên hoàn cầu về văn đề quốc học:

1) Nước Nhật. — Nước Nhật trước kia có học gì? kể khi văn hóa Trung hoa chưa truyền sang, thì chỉ có một ít thần thoại, nói chuyện thần bí hoang đường như Việt-sử ta về đời Hồng-Bàng đấy thôi. Sau, nhân học văn hóa Tàu mới có phái Vương học... (Vương-dương-Minh); kế có Phật giáo truyền sang mới có Phật học, chưa kể thời đại dung tân Âu hóa sau nầy. Thế là quốc học Nhật-bản trước kia chẳng hơn gì ta.

2) Nước xiêm. — Nước Xiêm học gì? kể nguyên nhân lập quốc thì cạn gần hơn ta, còn kể về học thì do Phật giáo Ấn độ truyền sang. (Bản sách Xiêm la sử của người Nhật đã khảo cứu: Về thế kỷ 5, 6, Phật giáo mới truyền sang Xiêm gọi là Bắc phương học phái. Đến năm 1044 vua nước Tích-lan truyền sách dịch Tam-tạng-kinh sang, Phật giáo Xiêm lai đổi thành Nam phương học phái.) Vậy quốc học nước Xiêm cũng là cái học ở ngoài truyền vào, hơn gì nước ta?

3) Nước Mỹ. — Nhật và Xiêm đều là nước phương Đông mà làm nên giàu mạnh sau lúc hấp thụ Âu hóa. Nay nói nước lớn là nước Mỹ. Mỹ 400 năm về trước, có cái gì là quốc học không? Chính người Mỹ, những nhà thức giả đã ôm lòng lo xa rằng cái cảm tình của quốc dân họ trên lịch sử rất là mỏng mảnh, không được lâu dài (không bằng nước ta nữa). Còn nói học thì toàn là do Âu châu truyền sang, chớ chính đất nước Mỹ thì có cái học gì đâu?

Ấy, ba nước đó, như kẻ quốc học lâu dài như Khổng, Lão, Mặc, Trang bên nước Tàu, Hy lạp La-mã bên Âu châu, thì họ chẳng có chút gì giám so sánh; chỉ nhờ có cái quốc tánh đặc biệt, học của người ta đem về mà phát hủy quang đại ra làm thành của mình đó thôi. Thế mà ngày nay nước thì giàu mạnh lừng lẫy trên hoàn cầu, người thì độc lập vững vàng, nào ai dám đem cái xấu «không có quốc học xưa» mà nhạo cười họ, mà họ nào có lấy đều ấy làm bi quan đâu?

Quốc học ta về trước có hay không, việc đã qua rồi. Cái đặc tánh quốc dân còn thì chúng ta cứ học theo kẻ khác mà tạo ra quốc học sau nầy như ba nước kể trên. Ấy là trách nhiệm của chúng ta ngày nay vậy. Chuyện gì mà cùng nhau ôm mối bi quan?

Hải-âu

Một người bị hành hình

Quảng-ngãi. — Nguyễn-đức Hùng người làng Châu-me, (Bình-sơn) can phạm vụ ám sát. Sớm mai ngày 18-2-33 đã đem bắn tại Phú-Lộc (Mộ-đức).

V. S.

CHUYỆN ĐỜI

«Tùy ngộ nhi an»

Chữ Hán cũng như chữ Tây, cũng như các chữ khác, có nhiều câu rất hay, miễn là mình hiểu nó. Vì như câu «tùy ngộ nhi an». Ý nghĩa nó thâm trầm làm sao! «Tùy ngộ nhi an» nghĩa là cũng phải vui theo cái cảnh ngộ của mình mà sống. Nếu mình giàu sang thì cũng tốt, mà nếu mắc vòng hoạn nạn cũng chẳng ngã lòng.... Giải cho cùng cái nghĩa «tùy ngộ nhi an» có lẽ dài quá, xin nói vắn tắc rằng «tùy ngộ nhi an» là cũng như dùng cặp mắt đạc quan xem đời, mà vẫn yên lòng trên con đường sống.

Hôm nay sở dĩ tôi đem cái câu thành ngữ kia ra nói, là cũng hữu sở nhơn: vì tôi mới được đọc ở trong quyển sách «*Nhật-tân lược-thảo*» của quan huyện Nguyễn-xuân-Đính mà báo Tiếng dân đã giới thiệu một cách đặc biệt trong số trước. Ông Nguyễn xuân Đính dùng câu nầy trong mục «Dưỡng sĩ» ở đoạn «*Sĩ phu thất nghiệp*». (Tôi xin phép ngừng lại đây để nói qua rằng chữ «*Sĩ phu thất nghiệp*» là dùng sai. Những hạng sĩ phu mà quan huyện nói đó, họ mới ở trường ra, hoặc có văn bằng, hoặc chưa có, nào họ đã có nghề nghiệp chi đâu mà bảo rằng họ thất nghiệp?)

Quan huyện viết: «*Chúng ta đi học là cốt để làm người quốc dân xứng đáng hơn người quốc dân thôi; chớ không nên chỉ đâu đâu vào những sự cùng, thông, đắc, táng. Vậy nếu người nào rút mà không đạt chẳng nữa thì cũng tùy ngộ nhi an....*» Quan huyện ơi! vẫn biết học để làm người quốc dân cho xứng đáng chớ sao, nhưng có phải thế mà thôi đâu, nếu phải đó, thì làm người quốc dân xứng đáng sao được? Vả ở cái đời kinh tế cạnh tranh, sinh tồn cạnh tranh nầy, nếu không «đâu đâu vào những sự cùng, thông, đắc, táng», thì cái luật đào hải có dùng cho không?

Ý quan huyện muốn nói: đi học ra nếu có làm được việc gì thì làm nếu không tìm ra việc làm thì nằm nhà, không cần phấn đấu, không cần vận động chuyện gì, không cần nghe, không cần biết, cứ thong dong qua ngày tháng như tất cả vô số người vô học kia.

Ấy đó, chữ «tùy ngộ nhi an» thật hay, nhưng quan huyện dùng sai thành ra nó dở đáo để. Quan huyện đã sẵn trong não cái tư tưởng «tùy ngộ nhi an», bảo nào quan huyện ghét nước Tàu, chê nước Xiêm, là phải. Quan bảo nước Tàu là vội Dân chủ nên mới có nội loạn, phân tranh. Vậy thì nước ta trước kia, nào mấy Dân chủ, mà cũng phân tranh? Có lẽ quan biết sử nước ngoài mà không thèm biết đến quốc sử chăng? Còn bảo nước Xiêm là vội độc lập, vậy thì theo ý quan, đợi đến khi nào mà độc lập mới khỏi vội? Hay ý quan yêu nước thương nòi quá độ, nên muốn cho trong thiên hạ nước nào cũng noi gương Đại Cồ-việt và ý ngài đó chi? Quan lớn muốn rằng một dân tộc yếu hèn thì phải «tùy cái trình độ yếu hèn ấy, nhi an», một dân tộc sinh ra hèn hạ thì phải «tùy cái cảnh hèn hạ ấy, nhi an», như vậy mới hiệp với cái «chánh kiến như tân của quan lớn» phải không? Vậy thì chánh kiến quan lớn phải cần truyền bá ra nước ngoài để cảnh tỉnh họ, chớ tôi coi trong nước ta đã nhiều phái thực hành trước khi quan lớn «phát minh» ra chánh kiến ấy.

Đừng nói chi người đã có học, biết tùy ngộ nhi an, mà cho đến kẻ không học, ý có nhà, có ruộng, có cha mẹ lắm tiền, nên họ cũng «tùy ngộ nhi an» mà không thèm đi học, đành làm con người úp mặt vào tường. Người làm đầy tớ, ở với người ta trải đã mấy năm, chắc lót để dành được chút ít; đáng lẽ đem món tiền kia làm cái vốn đi lập lấy thân, nhưng nghĩ sự tự lập phải có kiên tâm nghị lực và phải phấn đấu nọ kia, nên cũng cam chịu giữ cái địa vị làm tôi tớ cho ít nhọc lo tính, ấy là cũng «tùy ngộ nhi an».

Cái nghĩa «tùy ngộ nhi an» có phải vậy không? Xin hỏi tác giả quyển «Nhật tân lược thảo».

Caochông

Văn Uyển

Cảnh chùa

Ngắm cảnh chùa xưa luống ngẩn ngơ!
Hoài công kẻ dựng với người xây.
Vài hàng lượng đất ngồi thinh thỉnh;
Mấy tiếng chuông chi đánh ngẩn ngơ.
Đầy ruột nọ nề sư ngọng miệng,
Mặc đời chim nhỏ phật khoanh tay!
Ôm sòm lũ sãi ngồi la bướn,
Đẻ cửa đời vào, độn lại bay!

Ngẫu vịnh

Năm năm tháng tháng với ngày ngày,
Vắn vụt tha hồ quả đất xoay.
Cuộc thế phô trương nhiều chuyện lạ;
Tuồng đời khai diễn lắm trò hay.
Trời không phép cấm đành giương mắt;
Phật chẳng ai cầu chịu xếp tay.
Người cõi trần tài hơn thế nữa,
Nhưng nên hạnh phúc chớ quên xây!

NAM-DƯƠNG-TỬ

Thú quê

Gió trăng lần đổi cảnh quê mùa,
Cái thú điền viên lắm thú ưa.
Vun xới ruộng vườn ngô với đỗ,
Ngọt bùi ngày tháng muối cùng dưa.
Lợi danh mặc kẻ chen đường mới,
Mưa nắng riêng mình thích cảnh xưa.
Vì bằng nợ đời chang chải hết,
Đầu lòng rượu sớm với trà trưa.

TÙNG-SƠN

Dơ súng lục dọa người ta để cướp ngót hai nghìn bạc giữa ban ngày

Hanoi. — Hôm 23 Février vừa rồi, tối 8 giờ, có hai tên lạ mặt tới nhà [illegible] Ngọc-Thiều, tham tá phủ [illegible], ở phố Yên-phụ, chĩa súng lục dọa bà vợ ông mà cướp 1.400 bạc đồ vàng, 2 đôi vàng và 500 hột, rồi bỏ đi.

Sự tổng tiền thường thấy ở các thành phố đô hội, nhưng chuyện tổng tiền giữa lúc ban ngày như chuyện nầy cũng ít thấy. Đợi xem quân gian kia có lọt khỏi lưới pháp luật không.

(trích D. P.)

CÓ TÊN GẦN 150 THỨ SÁCH VÀ BÁO BỊ CẤM

Trong quyển sách «GIA ĐÌNH GIÁO DỤC» mà bản quán mới in lần thứ ba (2 quyển in chung) có in thêm một bản kê các tên sách và báo bị cấm, vậy ngài nào cần biết, tưởng cũng nên mua mà xem.

Giá bán 0$35, ở xa thêm 0$13 cước, gởi lãnh hóa giao ngân 0$63.

Tiếng-Dân

TÌM CHÂN LÝ VỚI HỌC LỊCH SỬ QUAN HỆ THẾ NÀO?

Chân lý! chân lý! cái giống qui báu làm sao! nói công dụng thì chi phối trong cuộc sinh hoạt của loài người mà làm tiêu chuẩn trên con đường tấn hóa; nói tánh chất thì bền chắc sáng suốt, trải không gian thời gian mà không khi nào mờ tối và tiêu mòn; mà nói đến bản thể lại thiêng liêng mầu nhiệm, như là một vật ẩn bí của tạo vật. Thuở nay triết-triết đông tây, xét việc xem đời, do cái lòng thương yêu nhân loại mà lập ra tôn giáo, nêu thuyết đạo học, soạn ra vô số sách vở làm khuôn kiểu giạy đời, mục đích độc nhứt là cốt suy tìm cái kho bí tàng «chân lý» kia để dẫn đường chỉ lối cho loài người khỏi sa vào cái hầm «sai lạc», chớ chẳng có gì khác.

Nước ta học theo văn hóa Tàu, đã vài ngàn năm. Bình tâm mà nói, triết-triết đông phương ngày xưa, học thuyết châu chính như Lão, Mặc, Khổng, Mạnh, sử học uyên bác như Tả, Quốc, Ban, Mã, cái công phát minh chân lý không phải là ít. Song lưu truyền về sau, một phần bị chánh thể các đời chuyên chế ngăn đón bó buộc, một phần bị mặc thuyết các nhà hủ nho thêu thùa xuyên tạc, cho đến lại ra cái học «từ chương khoa cử» thì rành là trò chơi hàng vẽ mà không còn có cái ý nghĩa gì về mục đích «học cầu chân lý» nữa cả, có chăng cũng một số rất ít mà thôi (như Vương-Dương-Minh, Cố Đinh-Lâm). Ông thầy Tàu đã thế, thì bọn học trò «lõm» người Nam ta lại càng kém hơn. Cái tánh cần nô lệ trong học giới ta về thời đại khoa cử, đáng buồn là dường nào!

Trên vài ba mươi năm nay, cuộc thế đổi thay, cái học nô lệ lưu truyền lâu nay bị ngọn triều Âu-hóa đánh đổ, người Tàu tỉnh giấc mà người mình ở trong giấc mộng cũng chôm ngồm khoát mùng giở chiếu mà trông ra bề ngoài. Cái tia sáng văn minh Âu tây, vẫn còn cách xa ngoài bể thẳm mà thành lũy lâu nay làm cái nền học vấn đã bị đổ tan. Gia dĩ học thuyết và tư tưởng tự do nhân quyền... lần lần tràn vào. Từ đó người mình đã cùng nhau sạo đến cái tên học mới, mà gần mười năm nay thì các nhà viết sách viết báo đã tự phô lên rằng: «yêu chân lý», «thờ chân lý». Ở trong hang vắn mà bỗng nghe có tiếng chưn người (空谷足音), ai đã để lòng đến tiền đồ học giới cũng lấy làm mừng thầm. Mừng rằng người mình ngày nay đã biết qui chuộng chân lý mà không phải theo mù như trước nữa.

Song khốn nạn thay! Phải chi chân lý là vật có màu có sắc như nhành hoa tươi, như con gái đẹp, thoáng mắt qua một cái đã trông thấy, thì hiếm chi kẻ sinh lòng yêu mến, tìm phương kiếm cách, lo làm thế nào cho cái tốt đẹp ấy thành ra của mình. Hay là chân lý có hình dáng như người gỗ và tượng đất kia, thì chúng ta cứ rình về đặt trên bàn thờ mà hương hoa cúng vái, không phải là dễ dàng và tiện lợi cho học giới ta lắm sao? Khổ vì chân lý là không hình không sắc tỏ ra bề ngoài, mà tìm nó không dễ; ngọc ở trong đá, có đẽo đá mà sau mới thấy ngọc vàng lộn dưới cát, có đào cát mà sau mới thấy vàng. Vì cái cớ khó nhọc ấy mà chân lý không hợp gì với người đời, người đời trở lại cách xa với chân lý, mà sự lầm lạc thường diễn ra luôn.

Hiện học giới Âu-tây ngày nay, về các phương pháp suy cầu chân lý, đã làm có thống hệ, như phép luận lý, chứng nhân, qui nộp, diễn dịch v. v. người dựng một cơ, nhà xây một lũy, trong cái bể học mênh mông kia, chúng ta trông mà sinh ngợp, chưa dễ một vội mà tìm ra bờ bến. Song lựa trong những phương pháp phiền phức kia, có một đều cần thiết mà có vẻ thống quát, lại thích dụng trong sự học của mỗi người là cái *học lịch sử*, nghĩa là muốn tìm chân lý, thì nhân trước phải học lịch sử; học lịch sử chính là một cái con đường rất cần về phương pháp suy cầu chân lý vậy.

(Còn nữa)

Sở-Bình-Tử

Cuộc tuần du lần thứ ba của

Đức Bảo-Đại

Từ Kim-thượng Lôi loan ngày tháng chín năm ngoái đến nay, vì muốn hiểu biết tình trạng nhân dân trong xứ, nên sau khi thân chánh thì bắt đầu sắp đặt chương trình tuần du. Lần thứ nhứt tuần du miền Bắc Trung-kỳ, do Quảng-trị ra đến Thanh-hóa, lần thứ 2 do Quảng-nam vào đến Phú-Yên, đến lần thứ ba nầy thì vào đến Phan-thiết và có kinh viếng đến các tỉnh mới Kontum Dalat v. v. Thế là toàn cả xứ Trung-kỳ, thuộc về xu vực mà quan toàn quyền Pasquier gọi là xứ «Bảo hộ hẹp»(1), trong mười mấy tỉnh, đều có vết xe nhà vua trải qua cả.

Lần tuần du thứ ba nầy, cũng như lần thứ nhứt, thứ nhì kia, cũng có các quan hộ giá, tới dân cũng hành cung trần thiết đường hoàng tráng lệ, cũng quan dân nghinh tiếp, cờ xí phất phơ, cũng đọc đít cua, cũng bái bái hạ. Ở Phan-thiết lại có bày ra lắm cuộc vui. Nếu như xem xét bề ngoài thì tất Đức Vua sẽ đồng một mối cảm tưởng như quan Thượng thư thuộc địa Paul Reynaud, sang Đông-dương năm trước, mà khen thầm rằng: «Người Việt-nam ta Tây quá! Tây quá!»

Song nếu ngài lấy con mắt mười năm nghiên cứu tinh thông khoa học mà xét thấu bên mặt trái kia, thì những vết thương đau đớn về [illegible] cùng lại trời vạ đất ở miền Nam, trình độ thấp hèn của dân mọi miền thượng du, những di tích nói tiếng giống mất của dân Chiêm-thành để lại, chắc đã cung một mớ tài liệu khá nhiều trong cuộc khảo sát, chớ chẳng không.

Sau cuộc tuần du thứ 3 nầy đã xong, ngài sẽ về Kinh làm lễ tế nam-giao. Thế là công việc cải cách đã đến thời kỳ thực hành. Dân chúng ta rất trông những nỗi công khẩn trong ngỏ hẹp lên tranh, sẽ thấu lên con mắt «sáng thấy ngàn gặm» kia, không vì cái trò gấm hoa chương diệu bề ngoài che đậy, thì mấy lần tuần du nầy sẽ có ích cho nhân dân mà không phải là câu chuyện «cỡi ngựa xem hoa» vậy.

Một người dân

(1) Trong bài diễn văn đọc tại Paris năm 1929 về vấn đề Liên bang, ngài nói: Nam-kỳ là xứ thuộc địa, Bắc-kỳ là xứ Bảo hộ rộng, Trung kỳ là xứ Bảo hộ hẹp. Hẹp là Bảo hộ còn chừa quyền cho Nam triều.

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

CÁI MẶT NẠ
của
TRƯƠNG-HỌC-LƯƠNG

Cuộc Nhật chiếm Mãn-Châu, cái bèn của bọn quân phiệt Tàu bị xã sang ra, không che đậy được nữa; mà người mang tội to như là cái công tử Trương-học-Lương.

Trương đương cái trách nhiệm thủ thổ miền Bắc, mà giữ chủ nghĩa «bất đề kháng», để đất Mãn-châu lọt vào tay quân Nhật một cách dễ dàng như vào xứ không người. Thế là Trương xem sanh mạng mình hơn mấy trăm triệu dân Tàu.

Từ lúc đất Mãn-châu mất, dư luận trong nước nhao nhao vạch cái chỗ bèn của Trương, mạt sát đủ đều, mà Trương đành một cục, dá câm dá điếc, cui lo làm sao cho mấy món tiền gởi ở các nhà ngân hàng khỏi mất, và ni hả với bọn ấy đâu; ngoài ra thì «xân p..» hết.

Cái tội Trương đã rõ ràng không thể chối ngỏ nào. Đến nỗi người Mỹ ở xa lắc xa lơ mà cũng đem Trương ra làm bia để xỉ mạ.

Một tờ báo tây mới rồi, có đăng một bài của một viên quan Ba Mỹ nói chuyện Trương. Lược thuật lại đây để chứng cái tên của Trương.

Ăn lắm, nhưng trong lúc nói chuyện, không khi nào dùng tới. Trương ngày đêm không được tự do như mọi người, cứ núp núp trong kín, vì sợ kẻ rình ám sát. Đã một năm nay Trương đau; cái đau đó, ai cũng nói rằng có người bỏ thuốc độc, nhưng có kẻ lại nói không phải, cho là đau bệnh.

Năm trên, người Mãn-châu với người Nga có rầy chuyện sao đó, Chánh phủ Nam kinh hỏi Trương có muốn giúp quân đánh Nga không, thì Trương nhận chịu. Chẳng lâu, một toán quân Nga đuổi quân Trương như đuổi gà, Trương phải ký hòa ước!

Năm 1931, khi người Nhật kéo quân qua Mãn-châu mưu việc chiếm lánh, bao nhiêu thơ tin gì của chánh phủ Nam-kinh đưa đến, Trương nhét cả vào kẹp chẳng khác nào giấy lộn, có thèm để ý đến đâu! Quân Nhật thừa dịp Trương không đối phó đó, bèn tràn lan ..., dư luận trong nước mới nổi lên công kích Trương.

Tội nghiệp đã bó tay ngồi im dưới quyền người Nhật, mà quân Nhật còn đổ tội rằng «Trương là chủ động việc kháng Nhật», để dọa! Bị cái khốn ấy, Trương liền «lại Nhật», nghĩa là hình Tàu mà lòng Nhật.

Trước cái tình thế làm bia cho trăm miệng chửi vào nói xấu, Trương khó lòng đã điếc được mãi, bèn rạo từ chức. Rốt cục chẳng từ cóc gì cả, chỉ là một cách giả đò để chữa lỗi bớt mà thôi!

Quân của Trương bây giờ biết là bao nhiêu không? 200.000 người. Trương hiện ở tỉnh Hồ-Bắc (Hopen)...»

Cậu công-tử nay rồi sẽ ra thế nào? khắp thế giới đều biết cái mặt bèn của cậu rồi; có thể cứ ngồi ỳ một chỗ mà giữ mất cái hương hỏa quyền lợi quân phiệt của đời cha để lại đó không? Đố ai biết trước được.

Tiên-Lâm

Những số quốc trái Đông-pháp đã trúng mà chưa lãnh

Những số sau này trúng 100$

(*Tiếp theo*)

31 280	36 661	40 460	45 522	49 013
31 379	36 767	40 516	45 526	49 136
31 403	36 824	40 518	45 529	49 147
31 650	36 826	40 539	45 546	49 174
31 647	36 863	40 548	45 584	49 177
31 763	36 866	40 635	45 656	49 265
31 765	36 969	41 430	45 737	49 381
31 780	37 025	41 443	45 741	49 405
31 915	37 037	41 445	45 759	49 428
32 036	37 038	41 589	45 767	49 469
32 096	37 297	41 593	45 785	49 583
32 334	37 424	41 797	45 802	49 618
32 526	37 133	41 823	45 932	49 620
32 526	37 444	41 881	45 970	49 621
32 535	37 479	42 335	46 008	49 648
32 561	37 580	42 155	46 014	49 664
32 580	37 584	42 741	46 106	49 697
32 594	37 796	42 003	46 183	49 698
32 628	37 872	43 235	46 281	49 707
32 701	37 875	43 283	46 288	49 757
32 703	37 881	43 426	46 332	49 860
32 845	37 989	43 440	46 423	49 878
32 928	38 009	43 447	46 435	49 949
33 256	38 100	43 464	46 469	50 009
33 288	38 201	43 501	46 582	50 382
33 293	38 290	43 563	46 592	50 490
33 437	38 292	43 584	46 651	50 588
33 468	38 418	43 588	46 750	50 603
33 483	38 434	43 806	46 868	50 620
33 895	38 470	43 924	47 066	50 623
33 922	38 476	43 970	47 311	50 666
34 073	38 777	44 018	47 493	50 715
34 036	38 779	44 098	47 739	50 751
34 139	38 952	44 106	47 798	50 752
34 180	39 094	44 116	47 988	50 763
34 184	39 278	44 118	48 030	50 777
34 274	39 533	44 163	48 094	50 796
34 281	39 603	44 190	48 107	50 799
34 344	39 620	44 485	48 116	50 826
34 589	39 701	44 643	48 168	50 864
35 100	39 715	44 659	48 228	50 865
35 283	39 766	44 746	48 237	50 866
35 285	39 767	44 788	48 246	50 889
35 588	39 768	44 802	48 274	50 890
35 656	39 770	44 856	48 279	50 900
[illegible]	[illegible]	44 921	48 287	50 936
35 958	39 824	44 952	48 352	50 939
35 977	39 842	44 955	48 419	50 940
36 045	39 971	44 986	48 420	50 944
36 091	39 996	45 010	48 466	50 947
36 199	40 172	45 014	48 625	50 956
36 204	40 234	45 028	48 628	50 971
36 491	40 270	45 069	48 693	51 066
36 492	40 318	45 277	48 724	51 114
36 529	40 319	45 294	48 741	51 171
36 546	40 350	45 335	48 772	51 184
36 551	40 401	45 385	48 872	51 382
36 558	40 402	45 458	48 909	51 405

(*Còn nữa*)

KHÌ TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với ít nước lã là một *vị giải khát rất tốt*. Uống rất ngon thơm, không bứ mà mồn miệng không khô khan lại không có một tí rượu nào.

Antésite làm toàn bằng chất rất đặc của cam-thảo, thạch-long đởm và các cây thơm. Bỏ vài giọt vào một cốc nước lã, hãy một thìa cà-phê vào một lít nước thì được một *vị giải khát rất bổ, giúp cho sự tiêu hóa, trừ các chứng sốt rét, hợp theo cho các thuộc địa* (đông đã 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông Dương, AOF., AEF., V. V.)

Antésite đựng bằng hộp nhỏ pha được 30 hàng 80 lít nước rải khát, bán ở các nhà bào chế, các nhà tạp hóa, cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được thì gửi theo 5 quan cho **M. PERROT ANTÉSITE Voiron** (*Isère*) (*France*) rồi tức nhận được ít mẫu pha đủ 30 hãy 40 lít nước rải khát mà không mất cước.

Có bán ở Huế: M. IMBERT
Bào chế *Centrale ở Đông Pháp*

SÁCH MỚI ĐÃ XUẤT - BẢN NGÀY 28 TẾT LÀ CUỐN:

SÁCH MÙA XUÂN XEM TẾT

Giá 0$30

CỦA NHẬT - NAM THƯ - QUÁN HANOI XUẤT - BẢN

Có rất nhiều văn hay, vẽ đẹp và các điều thường thức về mùa Xuân tới đây. Ở xa thêm cước 0$20 (gửi lãnh-hóa trao-ngân cả là 0$65). Ai mua thơ và mandat chỉ để cho nhà xuất-bản như vậy:

«Nhật-Nam Thư-Quán Hanoi»

Trung-kỳ nhân-dân đại biểu viện

Kỳ Hội-đồng thường niên năm 1932

BIÊN BẢN

Ngày 6 Septembre 1932

(Buổi Sáng)

(*Tiếp theo*)

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Từ năm 1789, trừ nước Nam ra, các nước đều đã bỏ thứ thuế đầu người rồi. Theo hiện tình thì dân nghèo phải nạp 2$50 thì nặng quá, nhiều người làm không đủ mà nạp. Còn đối với người giàu thì không ăn thua gì. Cứ kể một ông chủ nhà và một anh đầy tớ đều nạp thuế 2$50 cả thì chẳng bất công bình lắm sao.

Quan Kiểm-Đốc. — Đúng lắm, chính nhà nước còn xét việc ấy kỹ lắm đó.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Theo ý tôi thì việc thuế thân nên sửa đổi gấp để cho hạng nghèo trả ít lại, hạng giàu trả thêm vô, cho được công bình và cũng nên lập sổ bộ sanh tử cho đúng để khỏi nghi ngờ. Và việc đạc điền chỗ nào làm được cũng nên làm gấp để phân hạng điền thổ cho được nhất định.

Quan Kiểm-Đốc. — Ông nói phải lắm. Nhưng ít ra cũng phải một đời nữa mới có được một bộ sinh tử giá thú cho đúng thực. Tuy vậy, đó không phải là một lẽ làm cao ta bỏ đều ta đương cần suy xét, để tìm một phương sách hoàn thiện hơn. Tôi xin nhắc lại: xin viên bày tỏ ý kiến về việc cải cách nay.

Ông Viện trưởng. — Xin để vấn đề ấy cho viện bàn bạc với nhau rồi làm giấy [illegible] Chính phủ xét.

Đúng 11 giờ quan Kiểm Đốc ra về.

Ông Viện trưởng mời các Đại biểu ngồi lại để bàn việc cải lương thuế thân, và nói rằng: trong bài diễn văn bế mạc ngày 10-10-1931, tôi có xin cho hạng nghèo được chịu phần đóng thuế thân hơn hạng giàu có, chứ dân nghèo đóng thuế mỗi năm 2$50 thì nặng lắm.

Nay chính phủ muốn sửa lại ngạch thuế thân mà phân làm nhiều hạng. Kỳ tháng ba năm nay, quan tỉnh Thanh-Hóa có đem hỏi ý kiến tôi về vấn đề ấy, tôi đã có tờ trình ý kiến đại khái tôi xin cải ngạch thuế thân như sau này. Trừ hạng quan lại và lúng sự hiện có miễn hồng thì xin thu mỗi năm một trăm bạc là một đồng, làng nào có hạng ấy mà nhà nước thu được số thuế bao nhiêu thì trừ ngạch thuế cho làng ấy bấy nhiêu. Còn lại số bạc thuế thân các làng phải nạp thì chia làm ba hạng mà phân thu: một hạng giàu khá mỗi năm 5$00, một hạng dư ăn mỗi năm 2$50, còn một hạng nghèo mỗi năm 0$50, sự thâu bổ đó xin giao cho Hội đồng hào mục các làng định cách sao sẽ cho được công bằng; nếu có xảy ra việc kêu kiện gì thì nhà nước mới phải can thiệp. Bao nhiêu lậu đinh cho thu trước hết và cho đem vào hạng 0$50 cả. Nếu có làng nhiều số dân nghèo mà ít số nhà khá chịu được 5$00 cho đủ số thuế làng ấy, thì được xét mà xin giảm số thuế. Còn làng nào có nhiều dân khá hay còn nhiều dân lậu thì phải chịu thuế thêm, để cho số thuế thân trong một huyện hay một tổng cứ giữ số thuế thăng bằng như trước là được. Làm như thế thì dân nghèo được đóng góp nhẹ và đều được nhận thẻ thuế đi làm ăn các nơi, các làng chịu thuế đều nhau, không có làng chịu nặng làng chịu nhẹ, các làng sẽ có một bộ đinh đúng thực, không còn dân lậu và cái tệ gia lậu đinh một cách hàm hồ như ngày nay nữa. Tôi lại xin đổi tiền thuế thân làm quốc dân thuế cho được thanh nhã. Đó là ý riêng một mình tôi, còn ý viện thế nào, thì xin bàn cho kỹ rồi trình cho chính phủ biết.

Các ông Đại biểu bàn cải hồi lâu mà không giải quyết ra thế nào, ông Viện trưởng xin bỏ phiếu để giải quyết vấn đề ấy.

Ông Viện trưởng hỏi những ai muốn cải định thuế thân mà chia từng hạng, thì xin dơ tay lên, ai muốn để thuế như cựu thì đứng dơ tay lên.

Trong 36 ông chỉ có ba ông dơ tay thuận chia hạn thuế thân, còn 33 ông không thuận.

Ông viện trưởng xin cử bốn ông thảo tờ trình về vấn đề ấy.

Toàn viện xin cử bốn ông Nguyễn-đức-Lý, Lê-trung-Khoản, Trần-bá-Vinh và Phạm-văn-Quảng thảo tờ trình.

Đúng 12 giờ Hội đồng giải tán.

(*Còn nữa*)

Ai muốn đậu bằng Tiểu-học (C.E. Primaires)
Ai muốn đậu bằng thi Concours 1ère Année
Xin hỏi tại:

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU

94-98, đường Gia Hội (HUẾ)

Trường tư-thục to nhất ở Huế
Giáo rất chăm chỉ.
Giáo-sư toàn là Tốt-Nghiệp và Tây-học tối-tân
Trong năm 1932.
C. E. Primaires: đi 60, đậu: 30
C. E. Élémentaires: đi 7, đậu

Phú-nghĩa, le 3 Novembre 1932

Monsieur Nguyễn-trung-Thăm à Quảng-xá — Đông-hới

Thưa ngài, ngày 15 octobre tôi có mua 2 hộp thuốc BẠCH-THỐN-TRUNG của ngài về dùng thì thấy hiệu nghiệm ngay (con trùng ấy hình thì như từng cọng cái xơ-mít kết hợp lại rất dài, nơi đầu nhọn nhọn có 2 con mắt trong rất dễ sợ). Nay tôi đã được lành mạnh như thường. Vậy có lời kính trọng vào cảm tạ ơn ngài, sau xin giới thiệu M. Trọng chez Monsieur Viaud contrôleur des Douanes mua dùng 2 hộp (mỗi hộp 0$60).

TRẦN VĂN-MẬC
Secrétaire des Douanes et Régies à
Phú-Nghĩa Cẩm-Giàng

Những thơ cảm tạ như thế rất nhiều, bản hiệu xin lấy lượt tục đăng. Cần dùng một tính mỗi người đại-lý, tính hoa hồng nhiều. Ai muốn làm xin cho biết.

Thuốc BẠCH THỐN-TRUNG (tenia) 2 hộp giá 1$00 tiền cước phí 0$30, xin gởi trước mandat thơ từ đề gởi:

Nguyễn-trung-Thăm

Quảng-xá — Đông-hới

CÔ-TINH BỔ-THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cô-Tinh Bổ-Thận! Bệnh như thế nào thì phải uống Cô-Tinh Bổ Thận?

Bệnh như thế nào thì phải uống CÔ-TINH BỔ-THẬN? Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi mệt, thường hoa mắt, ù tai, đêm ngủ không gần giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện dị dị sinh ra sợ hãi. Bệnh đương trong thời kỳ nặng thì mau dùng hết 3 lọ CÔ TINH BỔ THẬN thì khỏi phải lo các chứng bệnh như sau nầy xảy ra.

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

là ba chứng rất hiểm nghèo, tùy theo bệnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Rất tổ hại đến đường sinh dục. Nếu đã phải ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải lập tức gởi thư và tiền luôn 6 lọ mà dùng tiếp thì tất được chóng khỏi.

Bệnh nầy phần nhiều các bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ rượu chè thức đêm, hoặc lo lắng nhiều đường mà sinh ra, vì thường 19 đến 50 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai muốn xin gởi thư hỏi hiệu

SINH-HUY

44, Rue Maréchal Foch — VINH

Thuốc nầy mỗi lọ giá 1$00, mua từ năm tế tính giá đặc biệt là 5$00, tiền cước phí người mua phải trả. Mua mandat đề tên M. SINH-HUY, đánh giấy bảo chứng đề SINH-HUY VINH.

KINH-TẾ KHỦNG-HOẢNG

hàng hóa chi chi cũng đều ế ẩm cả, vậy mà mấy thứ sau nầy lại càng ngày càng bán thêm chạy

Dầu Khuynh-Diệp
Dầu Hồi-Thiên
Dầu Ba-Cô

và nhiều thứ hàng khác của hiệu

Viễn-Đệ

Quai de la Susse
HUẾ

Giây nói: 87

Giây-thép tắt: Viende-Hue

CUỘC XỔ-SỐ KỶ-NIỆM

Phát-hành dầu Linh-Bửu

(Non bốn trăm bạc thưởng)

Dầu Linh-Bửu, chúng tôi chế toàn bằng thượng-phẩm trong sơn lâm hải quốc như quế, đậu-khấu, bạc-hà, tô-hạp-hương, long-não, đinh hương, cho nên công trị các chứng bệnh ngoại khoa, nội khoa, nhất là đau đầu, ngạt mũi, chóng mặt, cảm hàn, trúng phong, ho hen, tức ngực, đau bụng, đầy bụng, tiêu tả, cảm, sốt rét, đau xương, đau gân, đau răng, đau thương, độc thương v. v. đều công hiệu lắm.

Nam, phụ, lão, ấu đều dùng được cả.

Nay bắt đầu phát hành Linh Bửu, chúng tôi mở cuộc xổ số này làm kỷ niệm, định 20 số trúng thưởng:

Số 1 thưởng 100$00 — Số 2... 50$00 — Số 3... 30$00 — Số 4... 20$00 — Số 10$00 — Từ số 6 đến số 15... 5$00 (15 số lẻ, mỗi số thêm 2$00 hàng) Từ số 11 đến số 20, thưởng 5$00 hàng. Bằng dầu Linh-Bửu, vé dầu Sinh-Phát, Brillantine Dentifrice Văn-Hóa (các thứ lẻ cũng phát hành tại Văn Hóa)

Tất cả có 20.000 vé, theo 20.000 lọ Linh-Bửu 0$25 phát hành trước nhất. (số vé in ngay vào tờ giấy bọc ngoài mỗi lọ L. B.) Khi nào phát hành hết 20.000 số lẻ thì chúng tôi định ngày xổ số, và bố cáo để mời bà con ta gần đến dự cuộc xổ số để chứng kiến cho.

Vậy bà con mua 1 lọ Linh Bửu thì nên giữ tờ giấy bọc ngoài như cái vé đánh số.

Chỉ có 20.000 lọ dầu là có vé số, xin cho để mất cơ hội lỡ ra nơi nào chưa có Đại-Lý mà có người muốn dự cuộc xổ số, xin gởi mua tại chúng tôi và thêm 0$10 tiền cước nên mua không quá 5 lọ).

VĂN-HÓA

(Mme TRẦN-THỊ-NHIP-MẪN)
27 Rue Gia-Long — Huế

Việt-Nam cứng như thép

Em mua một miếng Savon "VIỆT-NAM" hai xu xài mấy bữa rày còn mỏng như lưỡi dao cạo mà còn xài được không gãy, không tiêu, thiệt là: SAVON VIỆT-NAM cứng như thép.

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P.D.Đ.

CHUYÊN-TRỊ:

Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mụt mẩng,
Ghẻ chốc,
Mày đay,
v. v...

解 尤 血 活 筋

Nhà Bào-chế **PHẠM-DOÀN-DIỄM** Tourane (Annam)

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hãy xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Giả ăn trở lại.
Gái ăn đắt chồng.
Nọ giống ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

NHÃN XANH
Bảo hiểm tinh khiết thiệt bổ

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH : *Giá mỗi hộp* ..... 0$32

Đại-lý :

ÉTABLISSEMENTS MORIN-FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

TẾT RỒI, CÓ BỆNH NÊN CHỮA NGAY ĐI :

« Tôi ăm gầu, canh cơm, đang cơm, nhưng, cơm, quế vô thuốc khắp nơi, mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu, nay dùng Tiên Tửu, thấy khỏe mạnh, đã da. ăn khỏe, mau tiêu đói, ngủ ngon, tiêu trừ hết các bệnh... Tiên-Tửu quả thần diệu lắm, vậy Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai). Madame Tết-Phủ Nguyễn-văn-Chung à Nam-Định ».

« Ông-Thân Bá-Thân tôi đau mắc bệnh ho lao, xanh xám lắm, ít ăn kém ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà còn bạo mập, khỏe mạnh lắm... M. Trần-văn-Đông, commerçant à Khoái-Châu ».

« Vợ tôi năm lớp rồi mắc bệnh kinh phong, ho, sốt, xanh, xám, nay dùng Thuốc và Tiên Tửu của Ngài đã khỏi rồi, lại được tốt sữa, chân bé khỏe mạnh đã ngoan lắm... M. Nguyễn khải Ngân-văn điện bưu tòa Phán sự ».

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng : Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, rất thơm ngon các ngài nên dùng, vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, làm ăn lanh lợi phát đạt, sau sanh năm đẻ bảy bình yên vô sự. Còn như thuốc thì thần diệu nhất là : Thuốc Phong hải 36$00 ; ho lao, ho kinh niên thổ huyết 20$00, Hen, suyễn 15$00, Di mộng tinh 12$00 ; Lậu kinh niên 15$00 ; Giang mai 20$00, đau bụng kinh niên 12$00 ; Đau tai buốt óc 5$00 ; Sưng mộng răng đau mà 6$00, Đau mắt kinh niên 10$00, Đau ngực 15$00 ; Đau thận, đau lưng, buồn mỏi tay chân, 10$00 vân vân. . . . Vừa dùng Thuốc vừa dùng Tiên tửu càng mau khỏi bệnh, mà khỏi bệnh là khỏe mạnh, đi làm việc được ngay. — Cứu nhân nhân, đức vô phương, các ngài nên mách bệnh-nhân gửi thơ về ĐẠI BẢO-DƯỠNG 22 rue des Médicaments à HANOI mua Tiên-Tửu và Thuốc để được mau khỏi bệnh ; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được, cước phí và có hư bể chi, bổn Đường chịu hết.

Con nít, làm thế nào khỏi chết non

(Các bà mẹ xin hãy xem kỹ bài nầy)

Nước Nam, ở nhằm khí hậu, phong thổ nóng nhiệt, nên trẻ con thường hay vương nhằm chứng ban trắng, ban đỏ, ban dát, nóng lạnh, cảm gió hay khóc đêm, nhứt đầu, sổ mũi, đổ mồ hôi trán, biếng ăn, biếng ngủ, mắt lừ đừ, buồn bã, cam tích, lớn bụng. Bịnh nầy không biết hại bao mạng trẻ con, vì đó mà chết non. Nhà chuyên môn trị bịnh nầy, bấy lâu nhờ có một thứ thuốc (chí linh tán) mà làm nên sự nghiệp cứu được không biết bao mạng trẻ con mang bịnh. Tôi vì được nghe, muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên lập tức xin làm đại lý, bán thuốc nầy khắp cả Đông-Pháp, hầu cứu bịnh trẻ con. Sự hay của thuốc nói không cùng, trẻ em có bịnh, dùng đến hết bịnh, uống lẻ n dùng trong ba gói là cùng (chắc vậy). Có gởi bán khắp cả Đông Pháp Các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp đều có bán. Mỗi gói giá 0$12.

Mua sỉ huê hồng 30% xin do nơi VIÊN-ĐỆ 11 quai de la Susse HUẾ

Tết Nam-Giao

Tiệm Bombay « *Au-Bon-Marché* » bán đại giảm giá trong kỳ đại lễ « *Tết Nam-Giao* » các quý quan, quý chức vô dự lễ, xin kính mời quá bước ghé thăm, chẳng nồng công bản hiệu chưng bày các hàng tơ lụa ngoại quốc và bản xứ đã muôn nghìn kiểu mới lạ mà giá thiệt không đâu sánh bằng. Chẳng phụ lòng tin nhiệm, bản hiệu sẵn có người bản xứ tiếp rước trình bày mau chóng, không lo mất nhiều thì giờ : *xin nói lớn*

Tiệm buôn bán thiệt thà có bảo lãnh chắc chắn nhất kinh đô Huế thì còn đâu sánh kịp.

BON MARCHE
115, Rue Paul-Bert HUẾ

THUỐC VẠN-BẢO
của
Hải-Ngọc-Đường
海玉堂萬保丸

Chữa đau bụng, đầy bụng, đi tả, kiết lỵ rất thần hiệu. — mỗi ve 25 xu. — mua 30 ve xin tính 4$80 và khỏi chịu cước. — Nhận hàng theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre remboursement)

Thư gửi cho :

M. NGUYỄN-HUY-CỪ, Tú-tài, làng Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng-hóa, tỉnh Thanh-hóa (Annam).

Đâu đâu cũng đều có bán thuốc nầy mà bán rất nhiều và rất chạy là những nơi nầy :

Hanoi M. Đồng lương, 125, Rue du Coton
Thanh hóa : M. Phúc hưng Long, 5, Grand'rue
Vinh M. Vinh hưng Tường, 77, Rue Sarraut
Huế : M. Vinh Tường, 49, Rue Gia long.
Qui nhơn : M. Hoàng Ta, Tâcheron et Commerçant
Phan thiết : M. Minh Giang, 2, Rue Đồng khánh
Phan rí : M. Nguyễn Vệ, Commerçant à Chợ mới.

Hội Vạn-Quốc Tiết-kiệm

HỘI HIỆP BỔN NẶC-DANH PHÁP
Dưới quyền kiểm-soát của Chánh-phủ Đông-Pháp
Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-lăng đã đóng tất cả

Quản-lý cõi Đông-Pháp : SAIGON số 20, đường Chaignean
Chi ngành ở tại HANOI số 19 đường Borgnis Desbordes

Muốn lập vốn
Muốn lập tư-bổn
Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học
Thì hãy mua vé của hội VẠN-QUỐC TIẾT KIỆM
— Vé 1.000 đồng —
mỗi tháng góp 8 đồng
— Vé 500 đồng —
mỗi tháng góp 4 đồng
— Vé 250 đồng —
mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội sẽ trả đủ số bạc lại, và được chia 33, 33% tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở tại HUẾ : HOÀNG-TOẠI, 115 đường Gia-long

Một tễ thuốc **PILULES PINK** thêm cho các cơ-thể yếu-mệt biết bao là máu tốt, rất nhiều, rất bổ, rất hay làm cho sức mạnh nở nang và tinh nhanh nhẹn thêm lên.

Thuốc **PILULES PINK** là một thứ thuốc thần hiệu để chữa khỏi bệnh thiếu-máu, bệnh phiền-muộn, bệnh nhọc-mệt, bệnh tới thì lớn-sổ và bệnh trở về già, bệnh đau dạ-dầy, bệnh nhức đầu, kinh nguyệt bất-điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào-chế tây.

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Học trò mất mũ ở trường Queignec

Chiều hôm thứ ba 21-2-33, hồi ba giờ rưỡi, một ông đội xếp cùng mấy người lính cảnh sát đùng đùng tới trường Queignec. Lính tới trường học, ai cũng lấy làm lạ. Hỏi ra mới biết một trò trong trường ấy mất một cái mũ nỉ đã lâu, hôm nay bỗng thấy nơi gánh của một mụ mua bán chai chén. Trò ấy liền đi xin bớt Cô, tức thì mụ nầy bị dòi bỏi.

Nghe đâu mụ kia đã khai mua lại mũ của đứa con gái người phu trường Queignec.

Mong rằng các nhà chuyên trách xét xử thế nào dặng con em đi học khỏi bị thiệt thòi, vì đã nghe nhiều trò than van về sự mất nón dù v. v..

Tùng-Việt

Hội chợ

Từ 15 đến 18 Mars tới đây Hội Lạc-thiện ở Huế sẽ mở một hội chợ.

Ai muốn gởi hàng bán thì viết thư và gởi đồ cho bà thư ký hội Nữ công Huế.

VINH

Giấy chứng chỉ

Tại Vinh, mỗi người tù được ân xá thì có lính giẫu ra đình quan ăn phát cho một cái giấy chứng chỉ, rồi cho tự do về quê quán.

Giấy chứng chỉ như sau đây : « Giấy chứng cho tên X, người làng X, huyện X, tù được ân xá về dịp Tết, tha cho về làng. Về làng phải trình với lý trưởng sở tại biết, nếu đi đâu làm bậy có lỗi. »

Vinh te . . .
P. le tổng đốc et p. d.
L'Ào sai sứ
Ký tên
Bải

QUẢNG-BÌNH

Tức nước lở bờ

P. Ch., con quan nghị, làm đương thứ chánh tổng ở làng Trung-thuần (tổng ?, huyện ?) phụ đồng với lý trưởng, dỏ nhiều ngón xoáy tiền dân.

Uất ức quá, lối tháng Septembre năm ngoái, dân có đơn kiện tới Tòa Khâm (đơn không tên) 8 khoản.

Tòa Khâm tra [illegible] Tỉnh giao về Phủ xét. Phủ dòi dân làng và P. Ch. cùng lý trưởng đến đối cứu.

Dân nhìn có 6 khoản và P. Ch. cùng lý trưởng cũng nhìn có 6 khoản. Tựu trung có khoản bắt dập mụ Mai là hệ trọng hơn.

Nguyên làng Trung-thuần ở ven núi, có đồng ruộng lớn, tục gọi là Trung đồng. Đồng ruộng nầy chỉ nhờ nước khe suối mà cày cấy. Bởi vậy thuở đời ông bà có bắt cái đập chứa nước, quen gọi là đập mụ Mai.

Năm 1930, quan nghị nhóm làm bản việc bắt đập lại cho kiên xác, và bắt làng ký đơn xin 100$ tư ích để tu bổ đập lại.

Đơn xin được nhà nước chuẩn y. Việc ích lợi ai lại không ưng, nhưng P. ch. thâu tiền rồi đập sửa qua loa, tốn không hết 20$, còn bao nhiêu đi đâu mất. Vì thế nên dân đang dầu đơn kiện.

X. C. lai cảo

QUẢNG-NAM

Câu chuyện « học trò cũng phiền lụy »

Số báo 586, có đăng chuyện học trò trường Mỹ hòa (Đại lộc) nằm cờ mà đến trong nhịp nghinh giá năm tuần. Nay được bản thống kê của

Tại nhà In *TIẾNG-DÂN* có bán nhiều sách có ích : Gia-đình giáo-dục, Đông-tây vỹ-nhân, Thế-giới-sử, Hán-việt từ-điển v. v....

Maison HOP-THINH
Soierie & Mercerie
32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m27, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải mỏn, chè hạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các Qui khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như vải mỏng, sách, giấy giếp, vi đe, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gởi hàng đi xin [illegible] ngân (Contre Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ các Qui khách mua thì sẽ biết.

Nay cẩn bạch
Mme NGUYỄN THỊ SẢU
HỢP THỊNH
32 Rue des Cantonnais HANOI

Đâu là GÓI PHÚC ?

THIẾT-HỌC TIỂU-THUYẾT

Tác-giả : C. Flammarion — Giang-Hạ dịch-thuật

Số 93

Người chồng nàng Xê-xin thì không có đều lo gì ngoài sự quản lãnh gia sản, cái gia sản ấy rất lớn. Hai vợ chồng nàng ngày chỉ tối chỉ chơi nhảy ở các hội hè phong nhã. Chồng nàng Á-điền thì lo công việc và chú ý nhứt ở các thị trường tài chánh. Còn chồng nàng Sơn lan thì là một tay nghị viên rất có hy vọng tại nghị trường. Cả ba nàng nầy vẫn hay viết thơ cho nàng Minh tinh, và vẫn giữ tình thân mật. Cả ba đều yêu nàng vì tánh tình ngay thật và vì cái ý tưởng xuất-hùng của nàng ; đối với nàng cả ba không khi nào cố chấp chuyện gì. Nhưng có một lúc cả ba cũng đều vắn tin tức, rồi kế đó bởi một sự ngẫu nhiên rất kỳ, nàng Minh-tinh lại được ba lá thơ của ba người trong một ngày. Cũng vì ba lá thơ nầy rất đặc biệt nên chúng ta xin thuật lại sau đây.

Nhân người mà chúng đã cười đó tánh tình đều trái hẳn với hạng người mà chúng ao ước khi chưa lấy chồng.

THƠ CỦA NÀNG XÊ-XIN GỞI CHO NÀNG MINH TINH

Ba-lê, thứ sáu . . .

Bạn ơi ! tôi buồn quá ! Đã ba tháng nay tôi không có thơ cho bạn vì chẳng có sự gì thú vị để kể cho bạn nghe. Còn bạn, rồ tệ thật ! sao bạn cũng không viết thơ cho tôi. Nếu được thơ của bạn ti gì tôi chỉ xiết vui mừng ! Rồ thật bạn sống trong một cảnh đặc biệt, tách riêng ra với cái đời của chúng ta. Trong khoảng mùa đông vừa rồi, chúng tôi có thiết hai bữa tiệc lớn và 4 buổi dạ hội. Đáng lẽ sau mỗi bữa tiệc thì thiết đã-hội ngay đêm ấy để cho các qui khách vui chơi. Nhưng tôi không thể làm như vậy được vì sẽ nhọc lắm. Nên tôi để riêng mấy buổi dạ-hội về các buổi khác. Bạn cũng biết nếu phải đứng mãi mà tiếp khách từ lúc 5 giờ chiều cho đến 5 sáng thì không gì nhọc bằng, mỗi lần phải nhọc như vậy thì sau đó trong mấy ngày nó cứ bắt đau đầu mãi. Chúng tôi không thể tin cậy được bạn thầy hạ trong nhà. Chúng có biết nghĩ đến gì đâu, chỉ nghĩ phần chúng mà thôi. Chúng chỉ là cái máy để sai, nó phải được như máy thì còn quí. Tôi đã phải hai lần thay người bồi phòng và ba lần thay đầu bếp. Nhà tôi cũng nghĩ như tôi rằng không nên thuê người ở có vợ chồng rồi. Vì nếu mình bằng lòng người vợ mà không bằng lòng người chồng, thì rất khó tính. Vả chúng mưu với nhau rất giỏi.

Con nhỏ của tôi đương đau răng. Tạo hóa sinh răng ra thật khổ cho người. Khi răng mọc chúng ta đã đau, đến khi răng còn chúng ta cũng gặp nhiều sự rất khổ để giữ nó, rồi đến khi răng rụng cũng đau nữa. Nếu không có bệnh đau răng kia, cháu nhỏ lớn mau lắm, ngày sau cháu cũng đẹp lắm. Cháu sẽ dáng như cha cháu, cặp mắt đẹp lắm. Nhưng cháu không lớn như cha cháu đó. Tôi vẫn thương cha cháu. Anh ấy tử tế quá mà ! thật là trong đời ít người tử tế như vậy. Nhưng vì sự cai quản cái gia sản của chúng tôi, trong khoản nầy, đã làm choán cả thì giờ của nhà tôi. Nhà tôi dành các ngày thứ năm để tiếp khách, chỉ tiếp có đàn ông. Người ta đến hút thuốc, nói chuyện và đi. Cũng như ở mọi buổi chợ phiên. Nào có vui gì, bạn ơi ! Nhưng cần phải vậy.

Tôi quên nói cho bạn hay, mỗi tuần lễ nhà tôi đi săn bắn một lần, thường đi với đức Giám-quốc, mỗi lần được rất nhiều thịt, nhưng phần nhiều chúng tôi đều phân phát cho các người bạn. Chúng tôi cũng thường hay đi xem hát. Nhưng rút cục lại cái tuồng nào rồi cũng kết cuộc như nhau, cũng là chuyện ngoại tình. Cũng như trong tiểu thuyết vậy.

Bạn nầy, về phần tôi, thì tôi chắc rằng không khi nào tôi trở nên một vai trong tiểu thuyết được, tôi không khi nào lừa dối chồng tôi, mà cũng không khi nào tôi sẽ lừa dối. Nhưng giữ trinh tiết với chồng, nào có phải công nghiệp gì của tôi đâu ! Vì tôi không thể tìm đâu gì thú vị trong sự ngoại tình cả. Trong tháng mật nguyệt tôi đã rằng sức tìm cho biết cái thú vị lạ lùng mà người ta hay nói đó, do đâu mà có, tôi vẫn để lòng tìm cho ra cơ hội. Nhưng cơ-hội không đến. Nên sau khi có chồng tôi cũng vẫn giữ thái độ lãnh đạm như lúc chưa có chồng. Và từ khi sinh hạ con bé chân ra thì không khi nào tôi nghĩ đến chuyện ấy. Vì vậy nên tôi không hiểu vì sao người ta có thể lừa dối chồng nhiều cho được. Người đàn ông là đại mà hay kiêu hãnh, họ lại còn rất D. xất xược nữa. Mùa đông năm ngoái, trong một bữa nhảy, đầm, người bạn chí thân của nhà tôi có nói với tôi rằng một người đàn bà đẹp để như tôi, mà phải có con, để cho con bú, thật là một điều uổng phí cái sức khoẻ và cái sắc đẹp của mình. Tôi nghe mà giả bộ không nghe. Vả, thật ra thì tôi cũng không hiểu người ấy muốn nói cái gì, vì không lẽ đã bốn chục tuổi đầu, có chồng rồi thế ấy, mà... Để tức cười quá !

Người ta bảo rằng có nhiều người đàn bà chơi nhởi và lẳng làm thích lắm. Nhưng không phải tôi đâu. Đối với tôi các câu chuyện của họ trao đổi đều là lời nói dơ. Thật ra chúng tôi chỉ giao thiệp với các người bạn của nhà tôi tại hội vũ lại mà thôi.

Các khoa học nhứt là khoa tự nhiên học, ngày trước tôi rất ham, ngày nay tôi chẳng còn ham nữa. Bạn coi đó, sự hôn nhân thay đổi tánh cách của người thiếu nữ biết là dường nào ?

Bạn có được tin của Á-điền không. Tưởng như chị ấy cũng được vui luôn. Chị ấy đã viết thơ cho bạn chưa ? vì chị có nói với tôi trong thơ gởi cho tôi cách một tháng nay.

(Sẽ tiếp)

mấy ông giáo và của bạn học trò ký tên dăng dăng gởi lại nói tất cả cuộc phí tổn ấy mỗi trò tốn 0$98 chớ không đến 2$.

Ở nhà quê mà mỗi trò kiếm cho ra 0$98, cũng là phiền lụy vậy chớ!

Tiếng dân

Lại một bản điều trần dâng lên vua Bảo-Đại

Bản báo mới tiếp được bản thảo điều trần của ông Ngô-Đạm, ở làng Kế-xuyên, phủ Thăng-bình (tú tài hiện làm nghị viên Tỉnh).

Bản điều trần ông xin 3 đều: 1) trừ cái bệnh mê tín, cấm những sách coi ngày như Trần-tử, Ngọc hạp, và cúng nhảm; 2) bỏ chế độ hạn tuổi trong sự học và thi; 3) chửa cái tục xa xỉ.

Cái thói mê tín và sự xa xỉ hiện trong thôn quê rất thạnh hành. Còn cái luật hạn tuổi trong sự học, như ở xứ văn minh trương học mở mang, giáo dục hoàn bị thì không hại gì. Đến như xứ ta thì luật hạn tuổi ngăn trở con đường học tập của con em không phải là ít: nhiều trẻ vì trời sợ một vài tuổi mà đành phải bỏ học đi chăn bò, nghe cũng tội thiệt!

Bản điều trần tuy nói chuyện thông thường mà có vẻ thiết thực.

T. D.

Trị bộ nhiễu dân

Tên Lê Lô, thường kêu là Thủ Thổi, ở làng Châu-Đông, phủ Điện Bàn, trước làm lý trưởng, sách nhiễu nhân dân, bị dân kiện làm khoản, y chạy vạy lo khỏi án, nhưng quan có sức về làng bắt y làm tờ thú với đông dân (Tờ thú của y hiện nay hương chức làng còn giữ). Sau bị dân kiện, y thú tội, rồi lo với chánh tổng Nguyễn hữu-Định ép buộc lý hương cử y làm chánh trị bộ. Từ ấy đến nay miết sách nhân dân một cách thái quá. Xin kể 11 việc:

1) Chiếu theo luật trị bộ, người nào để trong kỳ hạn một thang một ngày mà không đem đến 0$21 khai với trị bộ xin một cái trích lục, thì trị bộ sẽ phúc phủ. Nay, bỏ hết luật pháp, bất kỳ sinh tử, giá, thú gì gì y cũng miết sách cho được: một vài đồng mới chịu, lại trầu rượu trà nữa mới lãnh trích lục.

2) Năm ngoái con gái mụ thị Mau mới một ôm cái khô về chàm, y hiệp với thủ khoản Lê Chua, đến đánh mả hồi một tại nhà thị Mau đòi đóng gông hai mẹ con, giải quan, vẽ tội phá rừng cấm làng. Mụ ấy chạy được 4$00; hai người chưa chịu, [illegible] 13$00. Cùng thế, thị Mau phải bán do quần và đồ trong nhà cho đủ số bạc.

3) Năm ngoái con dâu mụ Trần thị Đân đẻ đứa con đã nộp tiền khai sanh cho y rồi. Cách mấy ngày đứa bé chết, y cũng đòi với thủ khoản Lê Chua tới cản không cho chôn, đòi ăn 3$00. Dân quê nghe tiếng squans thì sợ hết hồn, nên phải chạy đủ số bạc, rồi cũng chạy thêm một mâm lễ với 0$50 cho Lê Chua nữa mới êm chuyện.

Trị bộ như thế dân chịu sao nổi? Hiện dân đã làm đơn đồng ký chỉ được 40 người kiện y tại phủ. Mong quan trên trừng trị nó cho dân chúng tôi nhờ.

Dân làng lai cảo

L. T. S. Bài này có phụ theo bản sao tờ thú tội của tên Lô lúc làm phó lý. Cái người đã bị kiện đã thú tội, sao còn cho làm việc làng để nhiễu dân? La thế!

QUẢNG NGÃI

Tù chính trị được ân xá

Ông Phan-đình-Hiến, ngày 28-5-31 bị bắt đem ra Quảng-nam đối cứu, kết án 1 năm tù; sau vì chuyện kiện cơm trong lao Quảng Ngãi, gia án 4 năm, đày đi Banméthuột, có đơn kêu oan. Ngày 26-1-33 ông đã được ra khỏi lao Banméthuột về quê.

Lại ngày 31 1-33, tù chánh trị ở lao Quảng-Ngãi được ân xá trên 100 người án từ 5 năm trở xuống. Trong số đó có một ít người tù thường phạm.

Lại ngày 17-2-33 có 61 người chánh trị phạm án từ 5 năm trở xuống trước kia đày đi Banmé, sau dời xuống Quảng nam. Nay đã về quê, án từ 5 năm trở xuống.

Ấy là số tù chánh trị đày đi Banmé năm trước đã được về nốt. Duy trừ 5 người (Nguyễn Thu, Trần Phát, Võ Kinh, Cao Cái, Phạm Thức) bị chết, và 5 người (Đinh kính Đức, Nguyễn Phương, Lê cảnh, Đỗ Lăng (Lộc) và Nguyễn bá Hiệp) còn phải ở lại Quảng-nam.

Cũng đồng cái khổ như nhau, mà 5 người nầy chưa được đội ơn như mấy người kia thật là tội nghiệp!!

Văn-song

VIỆC THẾ-GIỚI

Trung Nhật

Luân-đôn, 17 Fév. — Theo những tin ở Đông-kinh đến, thì bắt đầu từ thứ hai Nhật sẽ công kích Nhiệt-hà (Jehol). Theo sau cuộc công kích ấy sẽ có việc Nhật ra hội Vạn-quốc, vì chắc Nhật không vì H. V. Q. mà bỏ thuộc địa của mình đâu.

Người ta nói quân Trung-hoa chực đối phó cũng vững vàng lắm. Đội hàng không có thêm nhiều chiến máy bay mới mua.

Nếu quân Trung hoa không địch nổi với quân Nhật, thì Trương-học-Lương sẽ viện đến Anh, Pháp, Ý và Huê-kỳ dựng ngăn trở không cho người Nhật chiếm Thiểm-tây và Bắc kinh.

Nam kinh, 17 Fév. — Đội quân Nhật ở Pogranitchnaya, biên giới Nga, đã rút lui, vì sợ cuộc xung đột với quân Nga. Quân ngoại dũng Trung-hoa đã chiếm cứ thành phố ấy.

Cuộc tẩy chay hàng hóa Nhật có vẻ bồng bái thêm. Các nhà buôn ở Quảng châu đã quyết không mua cũng không bán hàng Nhật, và định luật phạt những người làm trái với điều ấy.

Trường xuân, 19 Fev. — Các quan binh Mãn châu nhắc lại rằng lấy việc khôi phục «trật tự và hòa bình» ở Nhiệt-hà làm đầu.

Thượng hải, 19 Fév. — Trái với những tin đồn, tại biên giới Nhiệt hà không có trận đánh nào, chỉ có một đôi đám xung đột xuông.

Bắc kinh, 19 Fév. — Quân Nhật đã xếp đặt sẵn sàng, chỉ coi chực lệnh trên mà mở cuộc công kích. 150 000 binh Trung hoa chực kháng cự, có đủ súng đạn và xem bộ hăng hái lắm. Tình hình rất nghiêm trọng.

Trương học Lương đã đến Nhiệt-hà và đã gởi cho viên trưởng phòng bí thơ H. V. Q. một bức thơ nói rằng chính phủ và nhân dân Trung hoa quyết kháng cự Nhật.

Tổng trưởng chiến tranh Trung hoa ở Thượng hải về Nam kinh tuyên bố rằng Trung hoa hy sinh cả thảy mà kháng cự chính sách xâm lược của Nhật.

Thượng hải, 21 Fév. — Liên hiệp hội các phòng thương mãi Trung hoa đã điện cho các hội viên khuyên giúp chính phủ trong việc sắp đặt kháng cự quân Nhật và hết sức tẩy chay hàng Nhật.

Nam kinh, 21 Fév. — Có 18 cuộc công kích Nhiệt hà của quân Nhật sẽ bắt đầu từ 24 giờ, sau buổi hội đồng của H. V. Q.

Đông kinh, 20 Fév. — Chính phủ Nhật đã nhất định ra H. V. Q. nếu đến 25 Fév. Hội đồng hội ấy chuẩn y những đề quyết nghị của Hội đồng «19». Chính phủ đã tin đều ấy cho đại biểu Nhật ở Genève.

Đông kinh, 21 Fév. — Các báo tuyên bố rằng tuy Nhật nhứt định ra H. V. Q. nhưng chính phủ Nhật lại định thân thiện riêng với Anh, Huê kỳ, Ý, Đức và Nga. Đồng thời, sẽ thi hành chính sách Môn la (Monroë) ở Viễn đông với một phản hiệp ước Locarno ở Á châu, giữa Nhật, Trung hoa và Mãn châu quốc.

Genève, 21 Fév. — Hôm nay, 15 giờ H. V. Q. nhóm kỳ hội đồng bất thường để xét vấn đề Trung Nhật. Xem chừng như kỳ hội đồng nầy cũng chẳng thay đổi gì được tình hình.

Bắc kinh, 21 Fev. — Nhà du lịch Bernard Sham đã đến Bắc kinh chiều hôm nay. Trong buổi sớm ông có tuyên bố với phóng viên «Havas» về vấn đề Trung Nhật: *«Trung hoa không nên chờ nước ngoài cứu giúp mình, mà phải tỏ thân trương cái lòng thương nước. Nếu người Trung hoa ở Mãn châu mà theo gương những nhà ái quốc Ái nhĩ lan, thì vấn đề Trung Nhật giải quyết được ngay.»*

Hiệp ước bất xâm phạm Pháp Nga

Mặc tư k.oa, 17 Fév. — Theo tin của chính phủ, tuy bản hiệp ước bất xâm phạm Pháp Nga sẽ bắt đầu thi hành từ ngày 15 Février.

Trong chính giới có tin đồn rằng không bao lâu nữa ông Dejean đại sứ Pháp ở Mặc tư khoa sẽ về Pháp, mà ông De Monzie sẽ sang thế ông nầy làm mộ binh vụ, sự Pháp Nga thân thiện tư lâu.

Bê-ru (Pérou) và Cô-lom-bỉ (Colombie) xung đột nhau

Ba lê, 16 Fev. — Một cuộc xung đột rất dữ dội xảy ra ở Letitia hôm qua.

Nguyên soái Colombie, Cobo, cho bắn vào thành phố ấy và đưa lên 800 binh.

Chưa hiểu nguyên do sự nổi động ấy là tại đâu. Cả hai bên đều có rất nhiều người bị thương.

Bogoda, 16 Fev. — Quân Colombie đã chiếm được hải khẩu Tarapaca, đã đạt mục đích vậy.

Genève, 17 Fev. — Colombie đã yêu cầu H. V. Q. nhóm gấp để xử vụ xung đột Colombie Pérou.

H. V. Q. định nhóm vào ngày thứ hai hoặc thứ ba.

Pérou lại đổ trách nhiệm trong vụ nầy cho Colombie.

Genève, 21 Fév. — Báo «*Manchester Guardian*» cho rằng vụ xung đột Colombie Pérou nầy cũng một giọ[illegible] xung [illegible] cho êm. Mục đích vụ xung đột nầy là chiếm một hải khẩu của Colombie, vì hải khẩu ấy tiện lợi cho Pérou về mặt kinh tế. Lại nói: cũng như Nhật bản, Pérou sau khi đánh Colombie rồi, xây lại đổ lỗi cho Colombie; cũng như Nhật bản, Pérou đặc bày dân ý rồi dựa vào đó mà đánh lấy phải trong vụ Leticia.

H. V. Q. định tìm cách giải hòa (!)

BÌNH ĐỊNH

Tin thêm về câu chuyện ăn bớt tiền lãnh chẩn

Chuyện nầy xảy ra trong nhịp lãnh chẩn ở làng Hoa-đại, huyện Phù cát, đăng báo Tiếng dân số 562, ra ngày 11-2-33. Nay được tin thêm rằng ngày 22 tháng giêng ta, Hội cứu tế có phái người đến chẩn cấp tại làng ấy, [illegible] việc trên, ở trọ tại nhà lý trưởng một đêm. Sáng ngày (23) cho kêu bọn dân nghèo bị bóc lột kia đến (Nguyễn Xuân, danh Toản, Đặng Thứ và danh Đỉnh) hỏi: lý trưởng có lấy tiền chúng bay không? (mấy ông nầy bớ quá! biết mấy gì nơi hỏi, lại đòi tới nhà lý trưởng) chúng nó thưa có, mỗi đứa 1$0, còn tên Đỉnh hết 3$.

— Bay lãnh về nhà, sao lý trưởng lại lấy của bay được?

— Lãnh về nhà rồi, các ông bảo phải đưa, không thì....

Trước mặt lý hương, nhiều lời dọa nạt, 3 đứa chạy đi, còn tên Xuân bị ép khai không, sau lại làm đơn kêu....

Đấy, cái thói «chối» nó rành rành ra thế, có ai lấy thúng mà úp được voi đâu!

Người rõ chuyện

PHÚ-YÊN

Ngày mạt kiếp của hương trường đã đến chăng?

Từ có lệnh giao cho hương lý chọn thầy giáo và phát lương, hương lý về dọa phụ huynh học trò đóng góp lương giáo sư, ai nấy đều mất vía không dám cho con em đi học nữa; có nhiều trò ham học muốn đi tới trường mà bị đánh mắng nữa kia, thành thử trước kia quang cảnh trường nào nhiệt mà nay từ mai đến tối chỉ có vài trò. Còn lương tháng Janvier của các giáo-sư thì nay gần hết tháng Février rồi mà chưa ai nhắc đến cả. Sẵi giữ chân cô mong của thập phương đem cúng, còn thầy giáo giữ trường trống nầy mong gì?

Mỗi tổng 1, 2 trường mà chưa bảo toàn được, đầu nầy lý hương xin bãi, đầu kia lý hương xin dinh, thế mà có kẻ còn ước mỗi làng lớn hoặc hai ba trường, làng nhỏ phải có một trường, thì thật câu nói trong giấc mộng.

Ai không buồn cho sự giáo dục cải cách.

Buồn

Sách thuốc

Dịch ra quốc ngữ, trên đặt thành ca, kể ra các bệnh, dưới kê đơn thuốc, vừa chữ quốc ngữ, lại vừa chữ nho, bệnh nào thuốc ấy, thật rất tinh tường, có 372 cái đơn thuốc chên chữa đủ hết các chứng bệnh người lớn trẻ con, dùng rất công hiệu. Ai có sách này cũng như có thầy lang đại danh sư ở trong nhà vậy. Khi nào có bệnh thì tự xem sách kê đơn lấy thuốc mà dùng thật rất tiện lợi. Ai biết quốc ngữ là kê đơn được. Giá một quyển 1$00.

Nguyên sở tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 — phố Định - Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

HẾT KHÍ LỰC Chân rất cẩn thận, rất chóng kiến hiệu, khỏe về lâu dài.

thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS - Giá bán 1$ 60

LẬU CÓ MỦ mới mắc đã lâu kinh niên

đau sưng bàng quang, sưng hòn giái, sáng giậy chầy mủ, nóng nóng

Thì dùng thuốc: BLENNOGOL GIBERT - 1$ 60

TIÊM LA Chưa rất cẩn thận, kiến hiệu, kín đáo, dễ đem theo khi đi chơi

Dùng thuốc COMPRIMÉS de GIBERT

dùng thay thuốc 606 và thuốc tiêm rất lợi

Chữa bệnh nầy dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc nầy thì rất kiến hiệu.

Hộp năm mươi viên: 1$ 60

Gởi mua và xin sách chỉ dùng, bởi hạn cận kẽ, không tính tiền.

Pharmacie GIBERT, 15, Rue d'Aubagne, MARSEILLE

Gởi kín đáo, thêm 15l recommandé. Người khi thơ mua thì định theo số tiền.

Có bán tại các hàng bào chế tốt.

Sách này do nhà nghiên cứu thuốc Nam soạn ra, nói rõ căn nguyên các bệnh, phép xem bệnh, xem mạch, trị bệnh, có nói cả tính các vị thuốc nam, thuốc bắc, phân biệt tốt xấu bổ công. Cả bộ 10 quyển giá 3$00. Mười quyển đóng chung làm một bìa dày giá 3$00, ở xa mua thêm cước phí 0$40. Lãnh hóa giao ngân kèm 0$40 thơ và mandat gởi cho

M. NGUYỄN XUÂN-DƯƠNG

123 Rue Maréchal Foch — NAM-ĐỊNH

Bịnh thuốc phiện ở đâu sinh ra??

Thưa khi xưa người Tàu đô hộ nước Nam, họ có đem sang một thứ thuốc phiện, bịnh ấy truyền nhiễm cho đồng bào ta, khắp chốn thị thành, cùng nơi thôn ổ, lắm vị mắc nợ ả phiện ám ảnh. Cũng có lắm vị muốn thoát nợ ả phiện tìm phương giải cứu, song chỉ tiền mất tật còn, thực là lầm lẫm, xem ra chưa có thuốc nào chữa cho đích đáng, nay bản hiệu gia công nghiên cứu những sách đông tây, chế ra phương thuốc rất bổ rất qui hơn 60 năm thí nghiệm, công chúng hoan nghênh, được nhà thi nghiệm cho giấy chứng thực là không có chất thuốc phiện, ngài nào muốn chữa thuốc phiện, thời viết thơ cho bản hiệu kể rõ ăn nhiều hay ít, có tật bịnh chi không, để còn chế thuốc cho hợp với bịnh, gởi cách lãnh hóa giao ngân. Còn ngài nào trong người không có bịnh chi, duy có bịnh nghiện thời mua thuốc đã chế sẵn do nơi bản hiệu nay ở các nơi đại-lý cũng vậy, dùng thuốc nầy khi đang chữa trong người mạnh khỏe, không sinh bịnh tật, đi làm như thường, bản hiệu có thầy xem mạch chữa đủ các bịnh người lớn trẻ con, các ngài có thuốc chi xin viết thơ kể bịnh, «VĂN-MINH GIỚI-YÊN HOÀN», hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một chai. Ngài nào muốn cho người thêm sức khỏe khi bỏ nút dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp, để bì cho chủ nhân M. TRẦN-ĐẮC-SỰ, phố xe điện, số 73, HANOI.

Đại lý độc quyền M. Lê-nam Hưng, rue Gia long à Phan thiết — Annam

PHÒNG-TÍCH ——————> Nhiều người bị mà không hiểu?

Cơm không muốn ăn
Ở hơi hoặc ợ chua
Đau bụng hơi đầy thì ngủ
Da mặt vàng
Lần năm đo bụng đầy
Chân tay mỏi mệt

«Con chim»

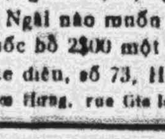

VŨ-ĐÌNH-TÂN
Pharmacie HAIPHONG

ĐẠI LÝ CÁC TỈNH TRUNG-KỲ

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
QUẢNG BÌNH	[illegible]
QUẢNG NGÃI	[illegible]
THANH HOÁ	[illegible]
TOURANE	[illegible]
[illegible]	[illegible]

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN-LỢI

138-140, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, nhứt là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiết tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc dầu rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rất vừa thêm nhiều kiểu, nhiều mầu thiệt đẹp, đủ các thứ mầu nhuộm của Tây hiệu «Teinture idéale» danh tiếng thuở nay ở Nam kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu «Pagode Chinoise et Annamite de Cholon» (Hồ-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thường tho ngự đồng Bắc cung hội tinh, soạn, có 38 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thới» của hồ hiệu chế tạo cũng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại hồ hiệu (mua sỉ có khá hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội-hóa 120 Boulevard Haiphong, giá mỗi hộp là 0$50.

Hồ hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138 140, Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

ĐỒNG-BÀO, ĐỒNG-BÀO???

Đã kêu là đồng-bào, tức là cùng nòi giống, cùng xứ sở, cùng một nước với nhau, đã là đồng bào thì:

KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không dùng thuốc nam?
KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không trọng thuốc nam?
KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không cổ động cho thuốc nam?
KHÔNG LẼ NGƯỜI NAM lại không giới thiệu cho thuốc nam?

Thuốc nam là thuốc nào? tức là thuốc của nhà NAM-THIÊN-ĐƯỜNG Nam-Định, dùng toàn các môn thuốc nam mà chế tạo ra bệnh nào có đủ thuốc ấy, linh nghiệm như thần, đã được bằng cấp và đã nổi tiếng khắp trong nước, người Việt-Nam nên sẵn lòng chiếu cố đến thuốc Nội-Hóa, hoặc mua dùng, hoặc mua sỉ, hoặc làm Đại-lý, hoặc cổ động giúm cho thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, để chấn hưng cho nghề thuốc nam, để giữ lấy mối lợi quyền cho thực nghiệp nước nhà, ấy là bổn phận của người Việt-Nam, biết thương nhau, biết giúp nhau vậy. Ngài nào muốn dùng thuốc gì, muốn làm đại-lý bán thuốc nam, xin cứ gởi thơ cho mua thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy chương trình và catalogues.

NGU-TINH

Nhân-Tạo-Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN
KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một món thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NÃM-SAO

SINH-HUY
44 — *Maréchal Foch* — 44
VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÃ NƯỚC nhãn «NÃM SAO» rất thần hiệu
Mỗi gói 0$15

BẢO-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, ay LẬU nhập CỐT nghĩa là [illegible] vì các vi-trùng GOCQUE [illegible] ngay hiểm vì chuyển nhiễm, nếu để cho lâu BÀ thì người ấy mang bệnh [illegible] huyết bạch, bằng huyết v. v. thì tính [illegible] người khỏi nhờ trong máu trong xương còn vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDINN [illegible] vì thế cho nên có nhiều người đã rồi, đã ra hai ra bọc, đã [illegible] nguy hiểm, vì thế cho nên có nhiều người đã rồi, đã ra hai ra bọc, đã [illegible] thuốc thần hiệu nầy thì các mọi ấy [illegible] v. v. vì thế nhiều người thể không [illegible] vì vi-trùng TIM-LA, [illegible] SỐT LOÈN (Chancre-mou), bệnh nầy nó nằm [illegible] vi trùng BACILLE DE DUCREY, [illegible] động ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA, bệnh nầy cũng có nhiều người bại đến thân thể, vậy các người mắc phải các bệnh nầy đã nặng, hay bệnh nhẹ CỐT [illegible] năm, hay một mắc phải, thì lấy tức đăng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-LÂP, [illegible] Tonkin; thế nào cũng phải [illegible] khỏi, vì rất hết sạch, người có bệnh uống thuốc vẫn đi [illegible] cho thường, khỏi bao giờ không biết, thực thế vậy, nếu BÀ có thai bằng cũng được không hại gì cả, thuốc LÂU, 1$00, TIM-LA 3$00, thuốc CHANCRE-MOU có cũng và bài 3$00. ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue [illegible] PHAN-THIẾT, PHÚC-Ý Rue des [illegible] HÀNOI; HỒ-VĂN-CHIÊU chez Vinh [illegible] Hiện commerçant của Tây à QUẢNG-NGÃI, Lao-thanh-Tuy [illegible] Langsuyên, [illegible] Lê-ngọc-Thanh, [illegible] à Bồn-Bồn, à [illegible] nào muốn mua thì gởi cho mặt tỉ kiu trước [illegible] gởi [illegible] muốn làm đại-lý xin viết thơ về bản-hiệu.

Chúc năm Mới

Rồng bay Qui-Dậu tiết xuân thiên
Năm mới mừng nhau vạn sự an
Trang điểm nghìn hồng non nước Lạc
Nở nang trăm giống chân cơ Tiên
Mưa Ân gió Ái xuân êm ả
Bến Nhị sông Mê sóng lặng yên
Qui khách tìm phương ắt đó chỉ
An Thành hiệu đẩy động Đào Nguyên

AN-THÀNH

37, Phố Hàng Đào — HANOI

Trong tháng Février 1933 bản hiệu sẽ có một thứ Giầy tây Tim toàn hàng mây, mà chỉ bán có hơn 1$00 1 chi. AN THÀNH

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur Gérant: HUYNH-THÚC-KHÁNG